

آمریکا و تنگه استراتژیک هرمز

طی یک دهه آینده منطقه خلیج فارس و به ویژه تنگه هرمز اهمیت ویژه ژئواستراتژیکی و ژئو اکونومیکی خود را حفظ خواهد کرد و چه بسا جنگ‌های بزرگ در این محدوده بر سر نحوه کنترل این منطقه روی دهد.

همشهری آنلین- غلامرضا کریمی*

طی یک دهه آینده منطقه خلیج فارس و به ویژه تنگه هرمز اهمیت ویژه ژئواستراتژیکی و ژئو اکونومیکی خود را حفظ خواهد کرد و چه بسا جنگ‌های بزرگ در این محدوده بر سر نحوه کنترل این منطقه روی دهد.

با ملاحظه استراتژی جدید آمریکا که 2 روز پیش توسط باراک اوباما اعلام شد اگر چه نیروهای نظامی در خارج از آمریکا کاهش می‌یابد ولی حضور نظامی آمریکا در آسیا افزایش خواهد یافت و نقطه تمرکز این استراتژی بر ایران و تنگه هرمز و چین و دریای چین استوار خواهد شد. براساس این استراتژی جدید آمریکا برای خنثی کردن تلاش‌های ایران و چین به منظور تضعیف موقعیت آمریکا در مناطقی نظیر تنگه استراتژیک هرمز و یا دریای چین جنوبی ارتقای تجهیزات جنگ سایبری و هواپیمای بدون سرنشین را در اولویت ویژه قرار می‌دهد. بنابراین، استراتژی جدید نظامی آمریکا بی‌ارتباط با مسائلی که در طول یک ماه گذشته برای تحریم بانک مرکزی و تحریم نفتی ایران صورت گرفته نیست، بلکه در واقع در پی امضای لایحه تحریم بانک مرکزی ایران توسط اوباما در روز شنبه گذشته که بر مبنای آن هر بنگاه اقتصادی که با بانک مرکزی ایران دست به معامله بزند از همکاری با اقتصاد آمریکا محروم خواهد شد موضوع تحریم کالاهای نفتی ایران هم ظرف 6 ماه آینده در این لایحه مطرح شد. متعاقب این موضوع مقامات اروپایی هم در بروکسل درخصوص تحریم نفتی ایران به بحث و گفت‌وگو پرداختند؛

اگر چه مشاجره جدی درخصوص اینکه چه کشوری باید ابتدا این تحریم را شروع کند صورت گرفت اما کارشناسان و مقامات اروپایی با توجه به بحران مالی اروپا، تحریم بانک مرکزی و نفت ایران را خطرناک و زیان بار و دارای عواقب غیرقابل جبران برای اتحادیه اروپا تلقی کردند. به هر حال با توجه به خطر افزایش قیمت شدید نفت و هشدار آژانس بین‌المللی کشورهای مصرف‌کننده نفت که شامل 28 کشور بزرگ مصرف‌کننده هستند بعید است که تحریم گسترده نفت ایران صورت گیرد. البته امکان جایگزینی نفت ایران در کوتاه مدت از لحاظ فنی، اقتصادی و عملیاتی وجود ندارد. بنابراین با توجه به احتمال تحریم نفتی ایران، مسئله بستن تنگه هرمز یکی از اقدامات محتمل از سوی ایران ارزیابی می‌شود. واقعیت این است که تنگه هرمز جزو حیطة جغرافیایی و دفاعی ایران است و در صورت هر گونه تهدید جدی علیه منافع تجاری و اقتصادی ایران محتمل‌ترین اقدام بسته شدن تنگه هرمز است که البته با توجه به مانور 10 روزه نیروی دریایی و همچنین اشراف گسترده نظامی کشور بر تنگه هرمز بستن این تنگه در صورت جدی شدن تهدیدات دشمنان منطقی به نظر می‌رسد.

* استاد روابط بین‌الملل دانشگاه تربیت معلم تهران